

17 נובמבר 2021, י"ג כסלו תשפ"ב

לכבוד

ד"ר משה ברקת

הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון

רשות שוק ההון

ירושלים

מכובדי שלום רב,

הנדון: דחיית בקשת מר אקירוב להיתר שליטה בכלל ביטוח

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר (להלן: "התנועה"), הרינו מתכבדים לפנות אליכם בדברים הבאים:

1. ביום 16.11.2021 פורסם שבכוונת מר אלפרד אקירוב, בעל השליטה בחברת אלרוב נדל"ן, להשיג שליטה בחברת כלל ביטוח.¹ לצורך כך, בכוונת מר אקירוב להגיש בזמן הקרוב לרשות שוק ההון בקשה להיתר שליטה בחברת הביטוח (להלן: "הבקשה להיתר שליטה").
2. לעמדת התנועה, על הממונה לדחות את הבקשה להיתר השליטה. ונבהיר:
3. כידוע, סעיף 32 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), תשמ"א-1981 (להלן: "חוק הפיקוח") וסעיף 9 לחוק חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), תשס"ה-2005 (להלן: "חוק קופות גמל") קובעים שהשליטה בגוף מוסדי מותנית בקבלת היתר שליטה מהממונה.
4. במסגרת חוק הפיקוח מופיעה רשימת תבחינים שעל הממונה לשקול; וליתן להם משקל מתאים בשוקלו הענקת היתר שליטה.
5. כך, סעיף 32(ב1) קובע כי "במתן היתר לפי סעיף זה יובאו בחשבון השיקולים המפורטים בסעיף 17, בשינויים המחויבים, לרבות התאמתו של המבקש לשלוט, להחזיק כמות אמצעי שליטה כמבוקש, או להסכים לעניין הצבעה למינוי דירקטור, לרבות להפסקת כהונתו, ובכלל זה ניסיונו העסקי, עיסוקיו ועסקיו האחרים, חוסנו הכלכלי, מהימנותו, וכן ההשלכות האפשריות של מתן היתר על השליטה, הקיימת או העתידית, במבטח או בסוכן התאגיד."
6. כך, סעיף 17 קובע כי על הממונה לשקול, בין היתר, גם את תוכניות הפעולה של המבקש וסיכויי להגשימן; התאמתם של נושאי המשרה בתאגיד המבקש לתפקידם; האמצעים

¹ גולן חזני, אקירוב רוצה עוד: יגיש בקשה להיתר שליטה בכלל ביטוח (כלכליסט); 16.11.2021. להלן: "הפרסום"
רח' יפו 208, ירושלים 9438303 * מען למכתבים: ת.ד. 36504 ירושלים 9136001 * טל: 02-5000073 פקס: 02-5000076
شارع يافا 208، القدس 9438303 * العنوان للرسائل: ص.ب. 36504، القدس 9136001 * هاتف: 02-5000073 * فاكس: 02-5000076
208 Jaffa St., Jerusalem * Mailing Address: P.O.B 36504 Jerusalem 9136001 * Tel: 02-5000073 * Fax: 02-5000076
E-mail: office@mqg.org.il * Web Site: www.mqg.org.il

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

- הכספיים והרקע העסקי של בעלי אמצעי השליטה בתאגיד המבקש; תרומת מתן הרשיון לתחרות בשוק ההון, ובמיוחד לתחרות במשק הביטוח ולרמת השירות בו; המדיניות הכלכלית של הממשלה; וטעמים שבטובת הציבור.
7. רשימת תבחינים זו אינה רשימה ממצה, והיא מציגה בקווים כלליים את השיקולים השונים שעל הממונה לבחון ולאזן, קודם למתן היתר השליטה.
8. בחינת התאמתו של מר אקירוב כמועמד לקבלת היתר שליטה מעלה באופן מובהק שאין מקום להיעתר לבקשה.
9. כך, בראש ובראשונה, משעה שמתן היתר שליטה לגורם שבשליטתו תאגיד ריאלי (אלרוב נדל"ן), עומדת בניגוד מובהק לעקרון ההפרדה שבין תאגידיים ריאליים וגופים פיננסיים כפי שבאו לידי ביטוי בדיוני ועדת הריכוזיות; ובחוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, התשע"ד-2013 (להלן: "חוק הריכוזיות"). על רקע זה מתן היתר שליטה כאמור עתידה לפגוע בתחרות הכלל-משקית, ואף לעמוד בסתירה חזיתית עם המדיניות הכלכלית של הממשלה.
10. למען הסר ספק יובהר שהגם שאלרוב נדל"ן או מר אקירוב אינם מופיעים ברשימת התאגידיים הריאליים המשמעותיים המפורסמת בידי ועדת הריכוזיות בהתאם להוראת סעיף 30 לחוק הריכוזיות אין בה כדי להחליש את העובדה שאין מקום ליתן היתר שליטה. ראשית, משום שהתכלית העיקרית שבאיסור הבעלות הצולבת יסוד בחשש לניגודי עניינים, שעדיין מתקיימים – בין אם מדובר בגוף "משמעותי" ובין אם לאו; ושנית, משום שבהתאם לכללי המשפט המנהלי "סמכות – לחוד; ושיקול דעת – לחוד". כלומר, העובדה שניתן חוקית להעניק את היתר השליטה (בשל חסר חוקי – ואשר הדיונים על השלמתו מתקיימים בימים אלו בוועדת הריכוזיות), עדיין אינה גוזרת את המסקנה שיש להעניק את ההיתר.
11. העובדה היסודית היא שמדיניות ראויה תשאף להפרדה מקסימלית של תאגידיים ריאליים מגופים פיננסיים; מדיניות ראויה תשאף לצמצום הבעלות הצולבת ולניגודי העניינים החמורים שבאו בעקבותם.
12. מתן היתר השליטה כאמור צפוי אפוא להוביל לפגיעה משמעותית בתחרות; ולמאמצים הממשלתיים והאזרחיים ארוכי-השנים לצמצום הריכוזיות ולהגברת התחרות, בפרט כמובן בשוק הפיננסי שהמאבק להבטיח את קידום התחרות בו הוא סיזיפי.
13. מעבר לכך, בהתאם לתבחינים עולה שאף יש ליתן משקל להתאמתו של המבקש שליטה, למהימנותו לרקע העסקי שלו, לתוכניותיו ולהתאמתם של נושאי משרה אחרים לתפקיד. גם בבחינת היבטים אלו, אין מקום ליתן למר אקירוב את היתר השליטה.
14. כך, לפי פרסומים שונים מר אקירוב כבר ננזף בעבר בידי הממונה נוכח ניסיונותיו להתערב בניהול החברה. כך הוא גם לא הכחיש את הסכמתו להעסיק "בתירוץ כלשהו" את שולה זקן,

רח' יפו 208, ירושלים 9438303 * מען למכתבים: ת.ד. 36504 ירושלים 9136001 * טל: 02-5000073 פקס: 02-5000076
شارع يافا 208، القدس 9438303 * العنوان للرسائل: ص.ب. 36504، القدس 9136001 * هاتف: 02-5000073 * فاكس: 02-5000076
208 Jaffa St., Jerusalem * Mailing Address: P.O.B 36504 Jerusalem 9136001 * Tel: 02-5000073 * Fax: 02-5000076
E-mail: office@mqg.org.il * Web Site: www.mqg.org.il

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

כדי להבטיח את שתיקתה בפרשות אולמרט², כך, גם קרבתו של מר אקירוב למוקדי כוח פוליטיים מהווים נורת אזהרה מהבהבת על רקע החששות התמידיים מקשרי הון-שלטון. ובאשר לתוכניותיו ביחס לכלל ביטוח – נדמה שהכוונה העומדת מאחורי הרכישה היא, בהתאם לפרסומים, כדי ליתן לבנו, ג'ורג'י אקירוב, את מושכות ניהול החברה, וזאת ללא כל ניסיון מספק. כל אלו הם רק חלק מהפרסומים הגלויים השונים בעניינו של מר אקירוב.

15. ויוזכר, כלל ביטוח איננה "עסק משפחתי", אלא היא זקוקה לניהול מקצועי ומיטבי. כלל ביטוח היא חברת הביטוח השלישית בגודלה בישראל במונחי כספי פנסיה מנוהלים; היא חברה ציבורית, המנהלת כ-220 מיליארדי השקלים השייכים כולם לציבור.

16. מתן היתר השליטה כאמור איננו אלא הפקרת כספי החוסכים לפנסיה, והפקרת הציבור כולו. מתן היתר השליטה מהווה פגיעה תחרותית משמעותית, החותרת תחת מדיניות הממשלה, תכלית חוק הריכוזיות וטובת הציבור בכללותו.

17. על רקע זה, וקודם לקבלת ההחלטה על הבקשה להיתר השליטה, יש מקום לאיסוף תשתית עובדתית מלאה ורלוונטית, באופן זה שהממונה יפנה לגורמים הרלוונטים הנוספים – בין משום שבידיהם מידע רלוונטי לעניינו של מר אקירוב; ובין משום שיש בידיהם מידע ביחס להיבטים התחרותיים שבמתן היתר השליטה – קרי, רשות ניירות ערך; רשות התחרות וועדת הריכוזיות (בין אם קיימת חובה חוקית לכך ובין אם לאו), ורק לאחר גיבוש התשתית העובדתית הרלוונטית המלאה, יישקלו טענותינו המפורטות, ונוכח משקלן המכריע – תדחה בקשת היתר השליטה.

18. לנוכח חשיבותם הרבה של הדברים, נבקש את תגובתך לפנייה זו לא יאוחר מיום 1.12.2021, וזאת על מנת שנוכל לשקול את המשך צעדנו, ולרבות המשפטיים.

בברכה ובכבוד רב,

אריאל ברזילי, עו"ד

ראש האגף הכלכלי

העתיקים:

מר אביגדור ליברמן, שר האוצר
עו"ד מיכל כהן, הממונה על התחרות ויו"ר ועדת הריכוזיות (מ"מ)
ח"כ מיכאל ביטון, יו"ר ועדת הכלכלה, הכנסת
גב' ענת גואטה, יו"ר רשות ניירות ערך

² איתן אבראל ארבע סיבות שבגללן אסור לאשר לאקירוב לשלוט בכלל ביטוח (דה-מרקר; 16.11.2021)
רח' יפו 208, ירושלים 9438303 * מען למכתבים: ת.ד. 36504, ירושלים 9136001 * טל: 02-5000073 פקס: 02-5000076
شارع يافا 208، القدس 9438303 * العنوان للرسائل: ص.ب. 36504، القدس 9136001 * هاتف: 02-5000073 * فاكس: 02-5000076
208 Jaffa St., Jerusalem * Mailing Address: P.O.B 36504 Jerusalem 9136001 * Tel: 02-5000073 * Fax: 02-5000076
E-mail: office@mqg.org.il * Web Site: www.mqg.org.il